

Examenul național de bacalaureat 2025
Proba E. b)

Limba și literatura maghiară maternă

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică; Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)

Model

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.

I. TÉTEL (30 pont)

1. a cím értelmezése

A válasz tartalmi követelményei: kihagyásos szerkezetű, metaforikus cím; a témát külső nézőpontból határozza meg; szorongásra, rabságra, bezártságra asszociálunk.

Pontozás: érvényes, példákkal alátámasztott, kifejtett válasz 2 pont, részben érvényes válasz 1 pont, helytelen vagy hiányzó válasz esetén 0 pont. Bármely, a szöveg alapján megfogalmazott helyes válasz elfogadható. 0 pont/1 pont/2 pont

2. a vers témájának meghatározása a szövegből vett információk alapján

A válasz tartalmi követelményei: a vers témája a közönyösség, az egymás mellett átélt magány, az ember kiszolgáltatottsága, áldozattá válásának lehetősége.

Pontozás: érvényes válasz 2 pont, részben érvényes válasz 1 pont, helytelen vagy hiányzó válasz esetén 0 pont. Bármely, a szöveg alapján megfogalmazott helyes válasz elfogadható. 0 pont/1 pont/2 pont

3. a költemény vershelyzetének és versbeszédének bemutatása, implicit információk felismerése, visszakeresése a versben

A válasz tartalmi követelményei: a vers egy szimbolikus vershelyzetet jelenít meg, nem közvetlen személyesség szólal meg benne; a lírai én T/1-ben szólal meg; a lírai én saját alapélményét egyetemes érvényűvé emeli.

Pontozás: a vershelyzet és versbeszéd egy-egy jellemzőjének meghatározása, jellemzőként 2–2 pont. Helytelen vagy hiányzó válasz esetén 0 pont jár. Bármely, a szöveg alapján megfogalmazott helyes válasz elfogadható. 0 pont/2 + 2 pont = 4 pont

4. a költemény elégiára utaló jegyének megnevezése

A válasz tartalmi követelményei: a halál/pusztulás elkerülhetetlenségével való szembenézés.

Pontozás: egy elégiára utaló jegy megnevezése 2 pontot, a helytelen vagy hiányzó válasz 0 pontot ér. Bármely, a szöveg alapján megfogalmazott helyes válasz elfogadható.

0 pont/2 pont

5. a kiemelt költői kép helyes megnevezése

Lehetséges válasz: metafora

Pontozás: a kiemelt kép helyes megnevezése 2 pontot, a helytelen vagy hiányzó válasz 0 pontot ér. Más, értékelhető válaszlehetőségek: komplex kép, (ön)szimbólum, allegória

0 pont/2 pont

6. a költemény rímképletének meghatározása és megnevezése

Helyes válasz: rímképlet: xaxa, a rím megnevezése: félrím

Pontozás: a rímképlet meghatározása 2 pontot, a rím megnevezése 2 pontot, a helytelen vagy hiányzó válasz 0 pontot ér. A javítókulcstól eltérő válasz nem fogadható el.

0 pont/2 + 2 pont = 4 pont

7. a vers hangulatának meghatározása

A válasz tartalmi követelményei: a vers hangulata elégikus, tragikus; a magány, az árvaság szorongató érzése hatja át.

Pontozás: az érvényes, kifejtett válasz 2 pontot, a részben érvényes válasz 1 pontot, a helytelen vagy hiányzó válasz 0 pontot ér. Bármely, a szöveg alapján megfogalmazott helyes válasz elfogadható. 0 pont/1 pont/2 pont

8. egy megszemélyesítés, egy ellentét, egy fokozás és egy alliteráció kiemelése

Lehetséges válasz: megszemélyesítés: „*suttogón hiába hív az elveszett elem*”, ellentét: „*élnünk-halunk*”, fokozás: „*sebzi, fojtja*”, alliteráció: „*hatalmas halász*”

Pontozás: minden kiemelt és megnevezett költői kép/poétikai eszköz 1 pontot, a helytelen vagy hiányzó válasz 0 pontot ér. 0 pont/4x1 pont = **4 pont**

9. a vers utolsó négy sorának értelmezése

Pontozás: érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes válasz 2 pont, helytelen vagy hiányzó válasz 0 pont. Bármely, a szöveg alapján megfogalmazott helyes válasz elfogadható. 0 pont/2 pont/4 pont

a válaszok megfogalmazási módja (csak akkor pontozható, ha a vizsgázó legalább 5 kérdésre válaszolt)

- helyes fogalom- és nyelvhasználat:

Pontozás: szabatos fogalmazás, gördülékeny stílus, a fogalmak szakszerű használata 2 pont, egy-két hiba a fogalomhasználatban 1 pont, helytelen fogalom- és nyelvhasználat 0 pont

- helyesírás:

Pontozás: kifogástalan helyesírás 2 pont, egy durva hiba / három súlyos hiba / öt egyéb hiba 1 pont, legalább három durva hiba / öt súlyos hiba / tíz egyéb hiba 0 pont (Helyesírási típushibák I. III. tétel) 0 pont/(1 pont/2 pont) + (1 pont/2 pont)=**4 pont**

II. TÉTEL

(30 pont)

1. a szöveg globális jelentésének megértése, két kulcsszó azonosítása

Pontozás: mindkét kulcsszó 1–1 pontot ér. 0 pont/2 x 1 pont = **2 pont**

2. konkrét, explicit információk felismerése és visszakeresése

Helyes válasz: 1) d.; 2) c.; 3) a.; 4) b.; 5) e.

Pontozás: minden helyes társítás 1 pontot ér. Több társítás esetén a válasz érvénytelen. Hiányzó vagy hibás válasz 0 pont. A javítókulcstól eltérő válasz nem fogadható el.

0 pont/5 x 1 pont = **5 pont**

3. nyelvi elemek értelmezése

Lehetséges válaszok: *naplót vezetett* – rendszeresen leírta napi élményeit; „*papának*” *titulálja* – papának nevezi; *sikert aratott* – sikeres lett/elismerésre tett szert; *páratlan napló* – különlegesen értékes napló.

Pontozás: minden kifejezés a szövegben érvényes jelentését körülíró, annak megfelelő szinonimát megadó értelmezése 1 pontot ér. Bármely, a javítókulcstól eltérő helyes válasz elfogadható.

0 pont/4 x 1 pont = **4 pont**

4. ok-okozati összefüggések felismerése a szövegben

Pontozás: bármely, a megadott kijelentést alátámasztó érv kiírása 1 pontot ér. Helytelen válasz (olyan információ, amely nem áll ok-okozati viszonyban a felhívásban szereplő információval, vagy olyan érv, ami bár ok-okozati viszonyban van a felhívásban szereplő információval, de nem jelenik meg a szövegben) 0 pont.

0 pont/3 x 1 pont = **3 pont**

5. szövegrészletek értelmezése

A válasz tartalmi követelményei: utalás az *inspekciózott* kifejezés jelentésére, lady Baker jellemére, a walesi herceg és a királynő szerepére, a herceg szándékára.

Pontozás: érvényes és kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes/részben kifejtett válasz 2 pont, érvénytelen válasz 0 pont. 0 pont/2 pont/4 pont

6. konkrét, explicit információk felismerése és visszakeresése, nyelvi elemek értelmezése

Helyes válasz: b.

Pontozás: A helyesen azonosított válasz 2 pontot ér. A javítókulcstól eltérő válasz nem fogadható el. 0 pont/2 pont

7. a szöveg céljának megnevezése

Helyes válaszok: a. – H; b. – I; c. – I; d. – H.

Pontozás: Minden helyes válasz 1 pontot ér. A javítókulcstól eltérő válasz nem fogadható el.

0 pont/4 x 1 pont = **4 pont**

8. explicit információk visszakeresése, logikai (ok-okozati) összefüggések felismerése a szövegben

- logikus gondolatmenet, szövegkohézió

Pontozás: tökéletesen összefüggő szöveg, hibátlan gondolatmenet 2 pont; helyenként töredezett gondolatmenet 1 pont; összefüggéstelen szöveg / a vizsgázó nem összefüggő szöveget ír, hanem pontszerűen jelöli a szempontokat, és azokat fejti ki egyenként 0 pont 0 pont/1 pont/2 pont

- helyes fogalom- és nyelvhasználat

Pontozás: szabatos fogalmazás, gördülékeny stílus, a fogalmak szakszerű használata 2 pont; egy-két hiba a fogalomhasználatban 1 pont; helytelen fogalom- és nyelvhasználat 0 pont 0 pont/1 pont/2 pont

- helyesírás

Pontozás: kifogástalan helyesírás 2 pont; egy durva hiba / három súlyos hiba / öt egyéb hiba 1 pont; legalább három durva hiba / öt súlyos hiba / tíz egyéb hiba 0 pont 0 pont/1 pont/2 pont

- az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása

Pontozás: értekező szöveg alkotása, a három fő rész betartása: bevezetés, kifejtés, lezárás, a címnek megfelelő tétel megfogalmazása, a megadott szempontok figyelembe vétele a kifejtésben, érvényes következtetések megfogalmazása 2 pont; az értekezés nem teljes (pl. bevezető vagy lezáró rész hiánya) 1 pont; az értekezés tartalmi és formai jegyeinek figyelmen kívül hagyása 0 pont 0 pont/1 pont/2 pont

Helyesírási típushibák:

Durva hiba: a mássalhangzók időtartamának hibás jelölése közhasználatú szavakban; az összeolvadás, a részleges hasonulás, az írásban jelöletlen teljes hasonulás és a kiesés hibás írásmódja; kis- és nagy kezdőbetű tévesztése közhasználatú tulajdonnevek (pl. Magyar Tudományos Akadémia, Természet Világa), melléknévek és egyelemű tulajdonnévből képzett melléknév (pl. francia, balatoni, adys) esetében; igekötős igék hibás egybe-, illetve különírása; tagadószó egybeírása az igével, tagadott szóval, tagadott kifejezéssel; az ly – j tévesztése közhasználatú szótőben és toldalékban, az ly – j hiánya vagy kiejtés szerinti jelölése; felszólító módú igealakok hibái.

Súlyos hiba: közhasználatú szavak/összetett szavak különírása, illetve szókapcsolatok egybeírása; közhasználatú szavak elválasztása; magánhangzók időtartamának tévesztése közhasználatú szavakban és toldalékokban; mondatkezdő nagybetű tévesztése.

Egyéb hiba: nem közhasználatú szavak durva és súlyos hibái; köznevek kezdőbetűjének tévesztése (pl. világháború); kezdőbetű tévesztése több elemből álló tulajdonnévből képzett melléknév esetében (pl. New York-i, budapest – bécsi, Csokonai Vitéz Mihály-os); betűtévesztés; mondatzáró írásjelek; tagmondatok közötti írásjelek; mondatrészek közötti írásjelek hiánya vagy téves jelölés; egyéb írásjelek hiánya vagy téves jelölése.

Minden ismétlődő hiba csak egy hibának számít.